

Humanista, człowiek gór

Władysław Krygowski, jeden z najlepszych znawców Karpat Polskich, został patronem schroniska PTTK na Hali Kondratowej. – Był człowiekiem gór i wielkim humanistą – stwierdził w czasie uroczystości nadania imienia 23 sierpnia Wiesław Wójcik, redaktor naczelny „Wierchów”.

Fot. Jolanta Flach

Fot. Jolanta Flach

Fot. Jolanta Flach

Fot. Jolanta Flach

Fot. Jolanta Flach

Schronisko na Hali Kondratowej liczy sobie ponad 60 lat. Od samego początku gazduje w nim rodzina Skupniów. Po drugiej wojnie światowej dla wielu Tatr stały się ostoją spokoju i wolności. Na górskich szlakach zaczęli pojawiać się miłośnicy tatrzańskich wędrówek, a Polana Kondratowa była miejscem, gdzie schodziły lub rozchodziły się ścieżki na Giewont, Czerwone Wierchy czy Grań Czub Goryczkowych. Zaczęto więc myśleć o budowie schroniska. Początkowo przystosowano do tego celu tzw. wzorową bacówkę, a później zaczęto ją rozbudowywać. Zajął się tym w imieniu Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego Stanisław Skupień – sportowiec, olimpijczyk, członek PTT i ratownik górski. Już w 1946 roku – wraz ze swoim kuzynem Stanisławem Jaroszem – osiadł na Hali Kondratowej, ale od początku w schronisku wyczuwało się też kobiecą rękę. Stanisławowi Skupniowi pomagała żona Helena. – Mojego ojca zawsze ciągnęło w góry – mówił przed dziesięciu laty jego syn, Andrzej Skupień, który zmarł w 2003 roku. – Po drugiej wojnie światowej władze PTT, bo wtedy jeszcze nie istniało Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, były zainteresowane budową schroniska. Szybko się dogadali i zaczęli działać. Ta mała bacówka składała się z jednej większej izby, kuchenki i takiej zagrody na oscypki. Wtedy turyści spali na tak zwanych kanadyjkach. Z czasem to małe schronisko trzeba było troszeczkę podremontować. Dobudowano jakąś werandkę, schodki. W 1947 roku PTT postanowiło, że trzeba tu postawić trochę większy budynek. I tak zaczęła się budowa obecnego schroniska. Duże zainteresowanie wykazał Oddział Zakopiański PTT. Ponieważ mój tata nadzorował budowę, został tam już do końca życia, do 1983 roku. A ja z kolei, jako mały chłopiec, ciągle się tu kręciłem, każde wakacje z rodzicami spędzałem na Kondratowej. Moje siostry również. I tak tutaj rodzinie gospodarzyliśmy – opowiadał. Dziś gazduje w nim Iwona Haniaczyk, siostrzenica Andrzeja Skupnia.

Rok temu Zarząd Główny PTTK zdecydował, że patronem schroniska na Hali Kondratowej zostanie Władysław Krygowski – jeden z najlepszych znawców Karpat Polskich i wychowawca wielu pokoleń ludzi gór, który ostro sprzeciwiał się budowie kolejki na Kasprowy Wierch. Uroczystość nadania imienia odbyła się w obecności władz PTTK, przewodników, turystów, miłośników twórczości patrona i członków rodziny, którzy założyli Stowarzyszenie Rodu Krygowskich.

– Władysław Krygowski wniósł bardzo wiele do dwóch towarzystw: PTT, w którym wzrastał, i PTTK, w którym później przyszło mu działać – stwierdził Lech Drożdżyński, prezes ZG PTTK. – Urodził się w roku powstania Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, ale później wybrał działalność bezpośrednio związaną z górami. W wielu przypadkach potrafił powiedzieć: „nie” – podkreślił. Przypomniał też o ustanowionej w 1999 roku Nagrodzie Literackiej im. Władysława Krygowskiego. Pierwszym laureatem był Józef Nyka, autor m.in. przewodników po Tatrach i Pieninach.

Wiesław A. Wójcik, dyrektor Centralnej Biblioteki Górskiej PTTK i redaktor naczelny rocznika „Wierchy”, opowiedział o bogatym życiu Władysława Krygowskiego. Podkreślił, że dzięki funkcjom, jakie pełnił w PTTK, bogatej wiedzy na tematy górskie i jednocześnie wielkiemu uporowi, rocznik „Wierchy” przetrwał do dziś. – Krygowski był człowiekiem gór i wielkim humanistą – podsumował.

– Od najmłodszych lat wychowywany w duchu wrażliwości na piękno Tatr i dalekiej Czarnohory, odkrył dla nas piękno Beskidów i Bieszczadów. Wytyczając nowe szlaki, przemierzył niezliczone kilometry dziewiczych dla

Fot. Jolanta Flach

Jolanta Flach

turystyki pasm górskich. Uczył nas patrzeć na piękno natury, na to, co przemija, i co po nas zostaje – przekonywał prof. Tadeusz Krygowski, wiceprezes Zarządu Stowarzyszenia Rodu Krygowskich.

Wewnątrz schroniska, na ścianie, zawisł rzeźbiony w drewnie portret Władysława Krygowskiego dłuta Franciszka Palki z Nowego Sącza. Obok zostały umieszczone tablice z cytataми z jego książek.

Władysław Krygowski (1906-1998) – nestor turystyki górskiej i taternictwa, wieloletni redaktor „Wierchów”, długoletni działacz Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego i później Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego, członek honorowy PTTK i honorowy przewodniczący Komisji Turystyki Górskiej ZG PTTK. Był synem Stanisława Krygowskiego – sekretarza Towarzystwa Tatrzańskiego i redaktora „Pamiętnika TT”. Już od najmłodszych lat uczył się od ojca podstaw turystyki. Pod jego opieką każde lato spędzał w Zakopanem i chodził po górach.

Władysław Krygowski, będąc studentem prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego, związał się z Sekcją Taternicką Akademickiego Związku Sportowego, lecz wspinaczkę traktował jako jeden ze sposobów obcowania z górami. Kiedy stworzono Klub Wysokogórski PTT, był jego aktywnym członkiem. Obracał się wśród ludzi, tworzących awangardowe środowisko turystyczne i taternickie i szybko znalazł się we władzach PTT. Mając 27 lat został sekretarzem generalnym Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, a już 3 lata później pełnił – aż do 1947 roku – funkcję wiceprezesa Towarzystwa. Był również delegatem PTT do Państwowej Rady Ochrony Przyrody i należał do osób ostro sprzeciwiających się budowie kolejki na Kasprowy Wierch. Prócz Tatr, wielką miłością Władysława Krygowskiego były Bieszczady i Karpaty Wschodnie na czele z Czarnohorą.

Po II wojnie światowej również pełnił różne funkcje w Polskim Towarzystwie Tatrzańskim, a później w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym. Za namową Walerego Goetla objął stanowisko zastępcy dyrektora biura PTT, a po rozwiązaniu Towarzystwa w 1950 roku został redaktorem naczelnym „Wierchów” i pod jego redakcją rocznik ten ukazywał się przez kolejnych 25 lat. Był również członkiem Zarządu Głównego PTTK, potem członkiem Prezydium i wiceprezesem. W 1962 roku Krygowskiego wybrano na sekretarza Komisji Turystyki Górskiej Zarządu Głównego PTTK. Funkcje tę pełnił przez 10 lat. Przez kolejne dwa lata był wiceprzewodniczącym, a w 1973 i 1974 roku – przewodniczącym KTG.

Władysław Krygowski był znany przede wszystkim jako autor przewodników po Beskidach i innych częściach Karpat. Dał się również poznać jako pisarz i publicysta. A już w latach 20. próbował sił jako poeta. Jego górskie wspomnienia – wydane w serii tatrzańskiej – „Góry i doliny po mojemu”, „W litworowych i piarzystych kolebach”, „Wspinaczka po tęczy” czy „Góry mojego życia” na trwałe umieściły go w dziejach polskiej literatury współczesnej. To nie tylko gawędy o bezpowrotnie minionej przeszłości, ale również opowieści o dawnych ludziach. Przywołał w nich obraz gór, jakich już nie ma. Opowiadał o nich też w „Wierchach”, „Tygodniku Powszechnym”, „Turyście”, „Ziemi”, „Taterniku” i w częściach ogólnych przewodników. Pisał także o wędrownkach narciarskich. Był tym, który nie rozdzielał turystyki, taternictwa i narciarstwa.

Władysław Krygowski nigdy nie pogodził się z turystyką masową, która jest zaprzeczeniem tego, czego nauczył go ojciec, dlatego upowszechniał Górską Odznakę Turystyczną. Sądził, że jej zdobywanie zachęci do poznawania gór.

Fascynacji światem górskim uległem już w najmłodszych latach, kiedy nie wszystko było w górach zdobyte i pokonane przez człowieka, fascynacji, której i dziś ulegam, mimo że tak bardzo przeobraziła się postać tego świata. (...) Otaczały mnie od dzieciństwa krajobrazy Tatr i Beskidów, rosłem z nimi od jednych wakacji do następnych, od jednej zimy do drugiej.

*Władysław Krygowski
„Góry i doliny po mojemu”*

Całe moje wędrowanie nie było tylko wędrowaniem po górach. Gdziekolwiek szedłem, miałem w sobie wielki głód wiadomości dobrego i złego i nienasyconą pasję poznania wydarzeń, które kiedyś działały się i dziś dzieją.

Władysław Krygowski
„Wspinaczka po tęczy”

Odwiedzin: 7196 **Aktualizacja:** 2009-09-04 00:38:39